

A MUNKA

XVII. évfolyam, 28. szám.

Ára 16 fillér

Salgótarján, 1939 július hó 8

Megjelent az új gazdavédelmi rendelet.

Az 1931-ben kirobbant világ-gazdasági és pénzügyi válság egyik legsúlyosabb teherképe — különösen az agrárállamokban, tehát Magyarországon is — az önhibájukon kívül nehéz viszonyok közé került mezőgazdák eladósodása volt. Egyrészt a mezőgazdasági termékek nagymértékű áresése és a túltermelés, másrészt a mezőgazdasági behozatalra szoruló államok elzárkózó vámpolitikája következtében igen erős mértékben csökkent a mezőgazdasági üzemek jövedelmezősége s így a gazdák az egész világon ugyiszólván a „gazdasági lehetetlenülés” állapotába kerültek. Miután jövedelmeik nagyon erősen megcsappantak, nem voltak képesek a kedvezőbb gazdasági években felvett kölcsönöket törleszteni, illetve visszafizetni, sőt egyes gazdák még kamatfizetési kötelezettségeiknek sem tudtak eleget tenni.

Ez volt a helyzet a gazdasági válság éveiben Magyarországon is s egészen természetes, hogy a magyar kormánynak egyik legfőbb gondját képezte a gazdaadósságok méltányos rendezése. A megoldás igen nehéz volt, mert egyrészt nem lehetett a célja a kormánynak az, hogy a gazdatársadalom hitelezőit, elsősorban a hitelintézményeket — pénzintézeteket és hitelszövetkezeteket — teljesen tönkretelje, másrészt azonban feltétlenül olyan megoldásról kellett gondoskodni, amely az eladósodott gazdák tízezeit a teljes anyagi romlástól megvédelmezi s egyben az adósságrendezésnek egy oly folyamatát kellett bevezetni, amely évek kitartó munkájával a végleges rendezés, tehát a mezőgazdasági hiteléletet egészséges állapotának visszaszállítása felé vezet.

Igy született meg a magyar jogrendszerben a „védeltség” intézménye, amely — amint azt az utóbbi évek bebizonyították — kitűnően bevált. A védeltség intézményével ugyanis a kormány szigorúan elválasztotta a mezőgazdák nagy tömegéből azokat, akik birtokuk n a g y s á g a, eladósodásuk mérve és egyéb személyi körülményeik szerint méltán tarthatnak igényt a kedvezményes elbánásra. Az adósságrendezés folyamata mintegy hat évvel ezelőtt megindult s abban áldozatot vállaltak nemcsak a hitelező pénzintézetek, hanem maga az Államkincstár is, emellett a rendelkezések mérsékelt kamatfizetési kötelezettséget írtak elő a védeltségi idejére a mezőgazdasági adósságoknak is.

Most jelent meg a kormány legújabb gazdavédelmi rendelkezése, amely már újabb és határozottabb lépést jelent a védeltségi korlátozások lebontása, tehát az egészséges mezőgazdasági hitelélet biztosítása felé. Mert tisztában kell lennünk azzal, hogy mindaddig nem indulhat meg az egészséges hitel-

Szerelem, boldogság...

Nem könyveket, hanem egész könyvtárakat írtak már össze-vissza a szerelemtől, házasságról, a szerelmi és házassági boldogság vagy boldogtalanság okairól, — még a Bölcsék Kövének titkáról sem írtak össze annyi mindent, mint a közép-kor alkimistái, mint erről a kérdéssel az újabb kor lélekbuvarai, bölcselői, társadalomtudósai és írói.

Hiszen igaz, ezek az utóbbiak is alkimisták tulajdonképpen: keresik, kutatják annak a ritka aranykincsnek rejtélyét, amelyet boldogságnak nevezünk és amely annyiban is hasonló az aranyhoz, hogy titkát mindeztig nem sikerült megfejteni, mert vagy megterem magától az emberi lélek mélységeiben vagy nem, de ha nem, akkor mesterségesen előállítani nem lehet.

Mondom, sok okosat, még több ostobát írtak már össze-vissza, két ember egyesülésének boldog vagy boldogtalan kimeneteléről, de kevesen mondtak annyit megismerésre méltóan bölcs dolgot erről a kérdéssel, mint az a Joseph Fort Newton nevű amerikai író, akinek elmékedését magyar fordításban alkalmam volt legutóbb olvasni.

Mint minden igazi bölcsesség, ez az elmékedés is az élet alapos ismeretéből fakad és olyan egyszerű, amilyen szintén csak az igazi bölcsesség lehet.

Az amerikai író szerint, a szerelemben nem szabad „beleesni” — ahogy egyébként már Petőfi is nevezte a dolgot —, hanem „bele kell sétálni”. Ez annyit jelent, hogy azoknak, akik úgy érzik, egymásnak rendelte őket a sors, előbb alaposan meg kell ismerni — nem egymást, hanem önmagukat, mielőtt egy életre vállalnák a szerelem kötelekeit. Meg kell vizsgálnia mindegyiknek, megvan-e benne a tapintat, simulékonyság, gyengédség és türelem, mely az együttéléshez szükséges, el tud-e jutni az önzetlenségnek arra a fokára, hogy megbocsássa azokat a kisebb-nagyobb vétkeket, amelyeket a másik elkövet ellene és ki tudja-e fejleszteni magában a belátás, megértés nehéz, de nagy erényét? És ami a legnehezebb, de legszebb és legszükségesebb: el tud-e mélyülni érzelme odáig, hogy belátja: fontosabb az, hogy az ember szeret, mint az, hogy szeressék.

Persze, nem egészen új dolgok ezek, sőt nagyon régiek, de mint a legtöbb régi „háziszer”, ez az itt csak röviden összefoglalt elmékedés is kitűnően beválthat: boldogtalan szerelmek és házasságok ellen, mert hiszen ha mindkét érdekelt fél szedi ezt az orvosságot, akkor igazán nem volna nehéz megszületni belőle annak az egyensulynak és összhangnak, amely két ember között egyértelmű a boldogsággal. Csak egyetlen egy baja van ennek az okos és egyszerű háziszernek: túlságosan is okos és egyszerű, sem hogy a fiatalok mindig élni tudnának vele. Mert ha élni tudnának ezzel a bölcsességgel, nem volnának fiatalok, viszont,

élet a magyar mezőgazdaság körében, amíg különféle korlátozások és tiltó rendelkezések zavarják a hitelezők és adósok közötti jogviszonyt.

Ezeket a szempontokat tartja szemelőtt tehát az új gazdavédelmi rendelet, amely 1940 október 31-éig meghosszabbítja a védeltség joghatályát, de ezenkívül fontos rendelkezéseket tartalmaz a korlátozások megszüntetése tekintetében is. E rendelet szerint ugyanis azoknak a birtokoknak védeltsége, amelyeknek jelzálogi megterhelése nem éri el a kataszteri tiszta jövedelem hússzorosát, folyó évi október 31-én megszűnik. Ez a rendelkezés azonban nem vonatkozik a tíz katasz-

terális holdnál kisebb területű, vagy olyan birtokokra, amelyek nagyobbak ugyan, mint tíz kataszterális hold, de kataszteri tiszta jövedelmük nem éri el a száz koronát.

A szerelemnek, boldogságnak eme „háziszerével” kapcsolatosan jutott most eszembe egy másik amerikai hír is, melyet szintén a napokban olvastam. Ez a hír viszont arról szól, hogy New Yorkban a természettudományi intézet laboratóriumában felfedezték azt a vegyszert, amely — hogy is mondjam? — pontos ellen-téte annak a bájtalnak, amelyet Isolda nyújtott át a ködös hajdankorban, de az operaszézen idején még ma is átnyújt havonta legalább egyszer Tristánnak. Ez a legendás és operai bájtal tudvalevőleg szerelmet éhreszt abban, aki megisz-sza, míg az új newyorki szer megöli a szerelmet és a leglángolóbb szívet is érzéketlen jégcsappá fagyasztja. A szer neve egyébként prolaktin, amiből joggal következtethet a vegytanban csak igen kevésse járatos olvasó is arra, hogy ennek a szerelmi ellenbájtalnak valami köze lehet a tejhez. És még azt is elmondja a hír, hogy feltalálói hét pecsét alatt őrzik a prolaktin recipjét, mert az emberiségnek borzalmas szerencsétlenségét jelentené, ha megfosztanák a szerelemtől.

Hát ez az, amiben nem vagyunk egészen biztosak, vagy ha kénytelenek is vagyunk elismerni, hogy szerelem nélkül olyan volna a világ, mint az égbolt napfény nélkül, a virág illat nélkül, az élet ifjúság nélkül, mégis ki kell jelentenünk: módjával adagolva ez a prolaktin nem is

volna olyan veszedelmes szer, amilyen-nek látszik.

Ha már az operánál tartunk, legyen szabad megemlítenem, mint vélekedik a derék Germont Alfréd a szerelemtől a Traviata első felvonásában, ahol is azt énekli, pezsgőspohárral a kezében: pokol a szívnek, vagy égi üdv, po-hokohol a szívnek, vagy égi üdv, po-hokohol a szívnek, vagy égi üdv, a szerelem és ebben azt hiszem mindnyájan megegyez-zünk, akik valaha szerelmesek voltunk, netán vagyunk vagy sajnos, leszünk. Ha rajtam állna, én kötelezővé tenném a prolaktinos orvosi kezelést boldogtalan szerelem, beteges féltékenységgel, ismétlődő szerelmi csalódások esetében, ezenkívül minden olyan esetben, amikor a beteg, azaz a szerelmes, „ezuttal végérvényesen örökre szakítottam” kiáltással, veronált vesz be, hogy aludni tudjon, de miután másnap persze kibékül imádjattal, két nap múlva már dupla adag veronált szed álmatlanság ellen és így tovább, az igazán végleges szakításig, amikor azonban újrameződik az egész, csak másvalakkal. Prolaktint rendelnek ezenkívül minden rossz költőnek, festőnek, szobrásznak és muzsikusként, akikből a szerelem tulzott művészi becsvágyakat robbant ki és prolaktin-gyógymódban részesíteném a film-írók kilencvenszázalékát.

Amint látjuk, nem is olyan veszedelmes szer ez a szerelemirtó bájtal, sőt határozottan hasznos tulajdonságai is vannak. Szóval, mint minden veszedelmes mérge: nagy adagban öl, kis adagban gyógyít. Azt hiszem ebben is mindnyájan megegyezünk, akik valaha... l. fen-tebb... (—dny.)

Danzigi helyzet.

Nem mulik el hét, hogy valamilyen esemény fel ne rázná az emberiséget. A világháború befejezése után nem csillapodtak le az indulatok, csupán a kardokat helyezték vissza hüvelyükbe, de a vértelen háború tovább folytatódott és azóta is folyik. A győztesek győzelmük eredményeit mohón igyekeztek kiaknázni, nem törődve azzal, hogy az elnyomás, a béklyóbaérés csak szítja a parazsat, mely azután lánggra lobban. A husz év előtt megrajzolt európai térkép nem maradt végleges, újra és újra átrajzolódik, új határvonalak keletkeznek, népek és népcsoportok térnek vissza a korábbi államközösségükbe, vagy csatlakoznak más, hatalmasabbakhoz. Ez a rendeződési folyamat, melynek oka az egyensúly kérés-e, még korántsem záródott le.

Távol és közel keleten, sőt Európában egymásután kerülnek előtérbe területi kérdések, melyeket főként a gazdasági szükségesség vet fel. Kinában Japán folytatja hadüzenet nélküli háború-ját a kínaiakon a fehér faj ellen, melyet kizsírítani igyekszik Ázsiából. Közkeleten csak a múlt napokban került vissza

a török félhold uralma alá az alexandrettei Szandzsák, melyet eddig Franciaország igazgatott. Európában a danzigi kérdés teszi próbára az emberek ideg-zetét. Lesz-e háború? Vetődik fel a kérdés, ha csak két ember találkozik.

Danzig a Balti tenger kapuja. A világháború befejezése után a győzők úgy fogalmazták meg a békét és úgy rendezték a térképeken a határvonalakat, hogy jaj csak ne férjenek össze a szomszédok, legyen közöttük állandó ellentét, ami nem engedi, hogy őszinte barátság fejlődhes-sék. Ez Danzigra is vonatkozik.

A világháború után a Szovjetoroszországból kiszakított harmincötmillió népességű Lengyelország tengert kért és kapott, ahol azóta a jelentéktelen halászfaluból megteremtette Gdyniát. A mellette fekvő és már akkor is számottevő jelentőségű Danzig igazgatását a békeszerződések pedig rábízták az azóta jelentőségét veszített Népszövetségre, de a lengyel birodalomnak előjogokat biztosítottak. Ez a város azóta is ütközőpon-tot képez a két velünk baráti hatalom között. Németország Danzig német voltára

rális holdnál kisebb területű, vagy olyan birtokokra, amelyek nagyobbak ugyan, mint tíz kataszterális hold, de kataszteri tiszta jövedelmük nem éri el a száz koronát.

Ugyancsak megszünteti a rendelet az ötszáz kataszterális holdnál nagyobb területű birtokok védeltségét is. Az ugynevezett kon-verziós teherrendezés kedvezmé-nyét a rendelet kiterjeszti mind-azokra a védett kisbirtokokra, amelyeknek területe harminc kataszterális holdnál nem nagyobb. A vonatkozó bejelentéseket folyó évi november hó 15-ig kell az illetékes helyi bizottságoknak megtenni.

Rendezi ezenkívül a rendelet a védett gazdák által fizetendő

kamatok mérvét is és ezt 1939. november 1-től 1940 április 30-ig terjedő időre 4-5 százalékból, azon-tul 5 százalékból, a nem védett gazdák kamatát pedig ötven kataszterális holdig 5 százalékból, ötven-száz kataszterális holdig 5-5 szá-zalékból, 100-1.000 holdig 6 szá-zalékból, ezer holdon felül pedig 6-5 százalékból állapította meg.

Örömmel üdvözölhetjük a kormánynak ezt a legújabb gazdavédelmi rendelkezését, amely a 10—50 holdig terjedő birtokok gaz-daadósságát immár véglegesen ren-dezte és így jelentős mértékben hozzájárult mezőgazdasági hitel-életünk egészségesebb irányokba való tereléséhez.

hivatkozik, amikor azt követeli, hogy az a birodalomhoz csatoltassék, Lengyelországnak viszont életfeltétele, hogy a lengyel kivétel Danzigon keresztül is elérje a világgpiacot. Mint látjuk az egyik fél nemzetiségi szempontokra, a másik gazdasági érdekekre hivatkozik. Sem egyik, sem másik érvet lebecsülni nem szabad, de a valódi, ok amiért a tulajdonképeni versengés történik, a háttérben rejtőzik, meghuzodva szerényen, pedig ez a legfontosabb. Akié Danzig, az ura a Balti tengernek. Nemzetiségi és gazdasági szempontokon felül katonai értéke is van a városnak és ezért nehéz megoldani a kérdést, mindkét fél megelégedésére. Lengyelország a magáénak tudja ezt a stratégiai fontos pozíciót, Németország pedig a magáénak szeretné tudni. Áll, tehát a harc és az erőszakos megoldás már nem tartozna a meglepetések közé. Lengyelország szövetségesei az an-

glok és franciák félő aggodalommal látják Németország ujjáéledését, Szovjet-országgal is szövetséget keresnek, hogy magukat nagyobb biztonságban tudják. A két állam diplomáciája leszögezte, hogy a Danzig ellen történő erőszakos beavatkozást ellenséges cselekedetnek fogják fel és a szerződés értelmében azonnal segítséget nyújtanak Lengyelországnak, amely természetesen ellenállana ilyen kísérletnek.

Mi a magunk részéről fájón látjuk, hogy két barátunk áll egymással szemben és a magyar közvélemény megnyugvással venné tudomásul, ha közvetlen tárgyalások után minden befolyástól mentesen sikerülne a megoldást az igazságosság és az egyenrangúság alapján megtalálni, mert ha ez a kérdés eltűnne az európai politikából, a béke ismét szilárdabbá válna. Erre pedig az emberiségnek szüksége van.

Bucsuzás.

A vallás és közoktatásügyi miniszter ur az itteni népművelési titkári megbízatásom alóli egyidejű felmentésével Gömör-Kishont vármegye iskolán kívüli népművelési titkári teendőinek ellátásával bízott meg.

Igy itt kell hagynom Madách, Mikszáth, Kármán, Werbőczy, Balassa és Benczur vármegyéjét. Lelki szükségét érzem annak, hogy elbucsúzzam nemes Nógrád vármegye vezetőségétől, több száz népművelési előadójától és sok ezer népművelési hallgatótól, akikkel nemcsak személyi, hanem szoros lelki kapcsolatban is éltem 12 éven át. A multat idézve, önkéntelenül is eszembe jutnak a nagy költőnek, Petőfi Sándornak fájdalmasan borongó szavai: 12 esztendő! Az idő, hogy eljárt! Cserebogár, sárga cserebogár!

Az elmúlt évek szép emlékeinek visszaidézése mindig fájdalmas érzéssel is vegyülnek, mert a mulandóság hangulatát idézik fel.

Nekem boldogság volt a több száz népművelő között lennem, mert megértő és jószágos lelkük építő és gazdagító tartalmából sokat kaptam.

Nekem boldogság volt a több száz népművelő között lennem, mert megértő és jószágos lelkük építő és gazdagító tartalmából sokat kaptam.

Ha pedig munkámmal és előadásaim egyikéből-másikából csak egy ember lelke merítette azt a nyugtalanító, fűtő gondolatot, hogy nekünk — Trianon magyarjainak — feszíteniünk kell a koporsófedeleket s nekünk a fajok birkozásához fel kell készülnünk a fej és szív, a tudás és hit minden áldott fegyverével elég nekem.

Kedves kötelességemnek tartom őszinte, tisztaszívű jövő, hálás köszönetet mondani mindazoknak, akik a szebb és boldogabb magyar jövőt munkáló iskolán kívüli népművelést megértéssel felkarolták és bármilyen módon támogatták.

Amikor e búcsúsorokat írom, megjelenik előttem a római Janus istenarc:

VERSEK.

Irta: Visnovszky László.

Kivánságok.

A kivánságok erdejében... én egyedül [vagyok,

Ki telődött Élet nem sokat kérek,

Ha elhagyják ajkam a sóhajok.

Csak Anyámnak kérek nyugodt öregséget,

S a sok gondot... mit eddig osztályrészül [kapott,

Vedd el Tőle... s adj Néki sok derűs [napot.

Adj Néki hosszú életet,

S az idő lassan muljon csak... nagyon [lassan,

Hogy áldott két kezét még minél többször [csókolhassam.

Öcsémnek boldog... szép jövőt adj,

S hogy egyszer majd egy nyári nap... [talán,

Beteljesüljön álma... akire vágyott... [annak oldalán,

Feleségemnek az otthon békés csendjét.

S benne a Szeretlem örök dalát,

Boldogságot egy életen át.

Jövőnknek gyermekének adj szebb időket,

Hogy ne lásson ilyen rossz világot,

visszaforuló és előre néző, egyik szeme merengve néz a multba, a másik előre, az egyikben a mulandóság árnyéka borong, a másikon a közelgő munkának rózsás lángja ragyogást festget...

Menjünk tovább, mindig előre, zsongó dallamokkal a lelkünkben...

Őszinte szívből kívánom, hogy mindenki saját fogalmai szerint legyen boldog.

Balassagyarmat, 1939. július 4-én.

Oravszky Rezső

vármegyei népművelési titkár.

Hírek és különféle Kánikulai irigység.

Néha a legfurcsább dolgokat irigylük az ember felebarátjától. Nem hízást és tehenét, vagy egyéb tulajdonát, — ezt egyébként is tiltja a tizparancsolat, nem boldogságát, mert ki tudja, ami neki boldogság, nekünk is az volna-e, még pénzért sem irigylük, mert a pénz önmagában nem tesz senkit irigylésre méltóvá. Irigylük talán kiskutyájáért, hogy olyan hűségesen ragaszkodik hozzá, irigylük egy szál szép virágért, amelyről azt mondhatja büszkén: saját ültetésem... általában szerények vagyunk irigységünkben, mert öntudatlanul is arra gondolunk: hátha tőlünk is elirigyelne valakit. Irigylük talán olyan olyan teremtményekre is, amelyek nem élnek, vagy legalább is nem emberek. Egy szép, öreg fára a domb tetején, egy magányos hegy-oromra, amely oly magasról nézheti a világot és annyira közel lehet a Teremtőhöz.

Junius elején, úgy Urnapja táján, szép fővárosunkban tartózkodván, azon kaptam rajta magamat, hogy egy szobrot irigylek. A szobor ott áll egy dunaparti kávéház kertjében, három fiúcskát ábrázol, amint egy kőmedencében halásznak és a medence négy sarkából friss sugárban lövell feljűk a víz, lecsorog ar-

Óvd Őt és élte legyen ezerszer áldott. Szülőföldemnek, hogy ismét magyarlegyen, Magyar dal zokogjon ott minden tájon, S az elmúlt husz esztendő többé ne fájjon! Végül magamnak Istenem... mit is kérek, Talán a szívemnek adj hosszú életet, Hogy tovább szerethessen... Mert ez eddig is mindig... Mindenkit csak szeretett!

Orgona.

Hangszerek királya,
Sipja mind színezüst,
Dala az égbe száll,
Miként a tömjénfüst.
Templomfalak felfigyelnek,
Bűnös, Istenhez tér,
Óreg anyó imát mormol,
A templom illatos... fehér.
Orgonaszó mellett dalol
Pap, kántor, szószék és a pad,
Dóroszlopok, képek, szobrok,
S a melódia szívünkbe kap.
Ablakon át napfény süt be,
Színe olyan, mint aranyfűz,
S minden nyitott iraknyvból
Felénk mosolyog Krisztus.

A társaság kedvence

az, aki KODAK-RETINA géppel fotografál, mert mindig örömet okoz szép felvételeivel és megőröki a kedves szórakozásokat.

Készülék egyszerűen kezelhető finom műszer és így mindenki könnyen kerülhet abba a helyzetbe hogy szép RETINA felvételeivel megörvendeztesse környezetét. E mellett a RETINA üzeme rendkívül olcsó, mert egy tekercs filmre 36 felvétel készíthető.

Igen kedvező alkalom van most a KODAK-RETINA beszerzésére, mert 6 és 12 hónapi részletre vásárolható meg és már 23.- P. lefizetése mellett a készülék birtokába juthat és máris fényképezhet.

Kerjen felvilágosítást a fotószaküzletben

László György állateztár, fényképezési cikkek, bűrdíszművészet

SALGÓTARJÁN. Tel.: 133

cukon, testükön, hogy szinte hallja az ember, amint a köfücskák jólesően prűszkölnek a csobogó vizsugarak alatt. Aznap délből első izelítőt kaptunk a nyári kánikulából s amint ott ültem a kutszoborral szemben, úgy irigylem a három csillagostestű fekete gyereket, mint soha senkit az életben. Annyi mindenki eszembe jutott, akit az emberek általában irigylésre méltónak tartanak: tudnám-e őket ugyanezzel a sóvárgó vággyal irigyelni?

Nem, senkit közülük, az egyiket ezért nem, a másikat azért nem. Csak ezt a három csupasz kölyköt irigylem az izzó napsütésben, amint a friss víz oly bőségesen ömlött rájuk és úgy éreztem: az élettelen kő szinte átmelegszik és megtelik étellel a kristályos vizsugarak üdítő verése alatt. Magam viszont szívesen változtam volna kőszoborrá, vagy talán inkább gondtalanul fürdőző gyermekké, — ki tudja? Az ember sohasem mondhatja meg egész pontosan, kit miért irigyel...

(—any.)

Uj ügyvéd. dr. Wagner Jenő bányatisztviselő-ügyvédjelölt a hét folyamán Budapesten sikerrel letette az ügyvédi és bírói vizsgát. Gratulálunk.

Bucsuzás. Kisterenyéről történt elhelyezésem folytán ezúton búcsúzom kedves barátaimtól és ismerőseimtől.

Ambrus Béla áll. tanító.

Uj doktor. Clemen Antal f. é. június hó 24-én avatták a szegedi Ferenc József tudományegyetemen államtudományi doktorrá.

Salgótarján és Vidéke Méhészegyesület f. hó 10-től—16-ig a salgótarjáni bányatelepi elemi iskolában kezdők részére méhészeti tanfolyamot rendez, a M. kir. földművelésügyi miniszter ur engedélye alapján. A tanfolyam előadója Eberlein Antal m. kir. méhészeti felügyelő. A tanfolyamon bárki résztvehet. Jelentkezni lehet Daubner János művezető egyesületi titkárnál (Acélgyár) és Tibanyi Sándornál (Bányaigazgatóság), azonkívül a tanfolyam előadójánál, az előadás megkezdésekor. A tanfolyam f. hó 10-én hétfőn este 7 órakor veszi kezdetét a salgótarjáni bányatelepi elemi iskola egyik tantermében. Kérjük a tanfolyamon résztvenni szándékozókat, hogy a jelzett időben szíveskedjenek pontosan megjelenni.

A Salgótarján és Vidéke Méhészegyesület elnöksége.

Hűség

A hűség, szeretet és a barátság oly szép emberi tulajdonságok, hogy illik elismerni annak, akire vonatkozik.

A Szt. Szappangyár elismeri vevői hűségét és éppen ezért minden darab Szt. szappan bal sarkába egy színes kőből készített Laci-pénzt tesz. A takarékos háziasszony összegyűjti ezeket a „Laci”-kat, mert 10 db. Laci pénzért már 1 db 1/4 kg.-os, illetve 1 db. 1/4 kg.-os Szt. szappant kap hűsége jutalmaként a fűszersétől.

Íme, így lesz a hűséges elismerésből okos takarékság.

Fiatalkorú OTL. biztosítottak figyelmébe!

Az Országos Társadalombiztosító Intézet salgótarjáni kerületi pénztára 1939. évi július 8-án adatai szerint minden vasárnap a 18-ik életévét még nem töltött fiatalok intézeti fiú- és leány biztosítottakat ingyenes ellátásos napközi üdültetésben részesíti.

Jelentkezni lehet minden köznapon délelőtt 9—12-ig Az Országos Társadalombiztosító Intézet salgótarjáni kerületi pénztáránál, (Salgótarján Egészségház) ahol az üdültetés egyéb részletei megtudhatók.

Az Országos Társadalombiztosító Int. Salgótarjáni Ker. Pénzt.

Athelyezés. Ambrus Béla kisterenyei áll. tanító a kiváló régész, Balassa Társasági tagot, lapunk munkatársát föltölttes hatósága Pesterzsébetre helyezte. Távozását őszintén sajnáljuk. Kívánjuk, hogy a tudomány mezején végzett eddigi nagyrétű munkálkodását a főváros közelében fokozott ambícióval láthassa el: ad multos annos!

Városunk testvérközségei: Aknaszlatina, Faluszlatina és Tiszafüredgy-báza iránt a közönség körében a legnagyobb érdeklődés nyilvánul meg. A f. hó 16 és 17-iki első hivatalos polgármesteri látogatás alkalmából a gyermekeknek viendő ajándékozásra multkori felhívásunk után több felajánlás történt és vannak, akik személyesen is készülnek fenti vagy más időben Aknaszlatinára, ahol nagyszerű és olcsó nyaralási lehetőség is kínálkozik. — Mint értesültünk, jövőhóban cca 40—50 iskolai gyermek érkezne városunkba 3—4 heti tartózkodásra, amit a jövőre megszervezendő cserenyaralással rendszeresen kiépíteni törekednénk.

Losoncot a régi rendezett tanácsú várost a csehek nagyközönségé degradálták. A belügyminiszter júl. hó 15-ével kezdődően Losoncnak több más várossal együtt megadta a megyei városi jellegét és Losonc városának polgármesterévé ideiglenes átváltott dr. ifj. Koltai Ernő bgyarmeti árvaszéki ülnök, vármegyénk közszerepeltben állott volt főispáni titkárá, míg helyettes polgármesterré dr. Pálos Károly szombathelyi városi aljegyző, a felvidék kiváló szociális szervező biztosát nevezte ki. Ezen kinevezést a később összeülő városi képviselő-testületnek kell majd megerősíteni, ami bizonyára egyhangulag fog megtörténni, mert Losonc városa két kiváló és képzettségű közgazdász erőt nyer a kinevezetekben.

Meghívó a Salgótarjáni m. város és járás Testnevelési Vezetője által az SBTC. sportpályán 1939. évi július hó 9-én d. u. 2 órai kezdettel megtartandó vándordíjas levente atlétikai versenyre. Selejtező mérkőzések kezdete d. e. 8 órakor. Belépődíj: ülőhely 30 fill., állóhely 20 fill., levente, katona, diákjegy: 10 fillér. A d. e. megváltott jegyek érvényesek a délutáni döntőkre is.

Iparügyi felvilágosítást célzó közlemények.

Van, akit érdekel, hogy a 7805/1915. K.M. rendelet szerint egy magyar, mint a külföldi honos segédnek és gyári munkásnak munkakönyvvél kell ellátva lenni. Külföldi honos munkásnak pedig munkavállalási engedéllyel is kell rendelkezni. A fennálló jogszabályok szerint munkavállalási engedélyre nincs szüksége annak a külföldinek, aki 1925 augusztus 1-ét megelőző idő óta egyfolytában három hónapot meg nem haladó megszakítás nélkül lakik az ország jelenlegi területén.

Van, akit érdekel, hogy a kereskedelmi alkalmazottak és a kereskedelmi segédmunkások kötelezően fizetendő legkisebb munkabéreit tartalmazó határozatok a gyakorlatban akként alkalmazandók, hogy a természetbeni szolgáltatások (lakás, ellátás stb.) betudása a minimális bérbe, az OTI által megállapított átszámítási táblák alapul vételével történik. Az OTI időközönként közzéteszi a természetbeni szolgáltatásoknak az átszámítási tábláját, ami a járulékfizetés alapjául szolgáló illetmény kiszámításánál vendő figyelembe. Ugyanezt kell alapul venni a minimális bérhatározatok végrehajtásánál is. Ezidő szerint Salgótarjánban, mint megyei városban az OTI 12-2108/1938 számú határozata szerint az egyhavi ellátás ellenértéke 38 pengő.

Van, akit érdekel, hogy a szőnyegek tisztítása és mosása szabadipari-technikusok, amelyet Budapesti főképző iskolában szőnyegjavító és szőnyegmosó, valamint a szőnyegmegővő vállalatok folytatnak. Viszont a szőnyegek is lehetnek a tulajdonképeni vegytisztításnak a tárgyai és az ilyen vegyi uton való tisztítására a szőnyegeknek a képesített vegytisztító iparos jogosult. Zsíroltatoknak egyszerű benzinkézeléssel való eltávolítása még nem meríti ki a vegytisztító ipar fogalmát.

Van, akit érdekel, hogy a bádógos új készítményét annak elkészítése alkalmával az 1922 XII. tc. 45 § a alapján bemázolhatja. Javítás esetében azonban a bádógos csupán a javítás által szükségessé vált mázolás munkát végezheti el, tehát csak a javított részeket mázolhatja be. Ha azonban a javított részek a javított tárgy felületének felerészét eléri, vagy meghaladják, akkor a bádógos a javított tárgy egész felületét bemázolhatja.

Van, akit érdekel, hogy a m. kir. kereskedelem és közlekedésügyi miniszter rendelete szerint a déli gyümölcs betévasárokban úgy a helybeli, mint idegen élelmiszerkereskedők által árusítható.

Van, akit érdekel, hogy a bőrdővek (műbőrdővek) készítését a bőrdíszműves és a szíjgyártó ipar munkakörébe, a paszomány-dővek készítése a paszományos ipar munkakörébe, olyan övek készítése, amelyek jelentős műhímzés van a műhímző ipar munkakörébe, egyébként pedig az övkészítés a férliszabó, fiúruhakészítő nőiszabó, illetőleg leányruhakészítő ipar munkakörébe tartozik aszerint, hogy az öv férfi, fiú, női, vagy leányruha (kabát stb.) kiegészítésére szolgál. Annak tehát, aki övkészítéssel önállóan (vagyis nem ruházati tárgyakkal kapcsolatban) és iparszerűen kíván foglalkozni, az említett iparok egyikére vagy másikára szóló képesítést kell igazolnia aszerint, hogy milyen övet kíván készíteni. Az az iparos azonban, aki iparjogosítvány alapján valamely ruházati tárgyat készíthet, az 1922: XII. tc. 45. § a értelmében, munkaegyesítés jogán, az általa készített ruházati tárgyhoz szánt övet is, — a ruházati tárgy előállításával kapcsolatban, — elkészítheti, még pedig az öv anyagára vagy készítési módjára tekintet nélkül, ilyen esetben tehát olyan övet is készíthet, amilyenek egymagában való elkészítését a fentebbiek szerint nem vállalhatja.

Van, akit érdekel, hogy amennyiben valaki lisztkereskedésre szóló iparigazolványát fűszer és gyarmatárú kereskedésre ki óhajtja terjeszteni, ebbeli kérelmét csak a kereskedelemügyi miniszter teljesítheti.

Van, akit érdekel, hogy tollak és nyersbőrnek értékesítés céljából való összevásárlása, ha azt nem az öszeres ipar keretében, hanem önállóan végzik, iparigazolvány alapján gyakorolható szabad ipar. A 153.070/1932 K.M. számú elvi határozatnak az a megállapítása, hogy a toll és nyersbőr összevásárlása az öszeres ipar kötelekébe tartozik, csak azt kívánja kifejezésre juttatni, hogy toll és nyersbőr összevásárlására az öszeres is jogosult, ellenben nem magyarázható olyképpen, hogy tollat és nyersbőrt kizáróan öszeresiparra szóló iparendély alapján szabad összevásárolni.

Kath. nőszövetségi hír. Julius 5-től 15-ig kedves vendégei lesznek városunknak. A katolikus falusi leányokért, leendő magyar édesanyáikért szinte észrevétlenül, mégis mély, alapos gyökérmunkát önzetlenül végző tanítónő-vezetők gyűlnek össze, hogy munkájukhoz lelki felkészültséget és tudást merítsenek a háromnapos zárt lelkigyakorlat és a tanfolyam napi 7 munkórát alatt. Harmadszor jön össze ez a kedves, lelkes apostol-társaság városunkba és nagylelkű intézmények jóvoltából kedves otthont és kényelmes tanulási lehetőségeket élvez itt. A zárt lelkigyakorlaton természetesen csak bentlakók vehetnek részt, de a tanfolyam széleskörű és érdekes előadásait a városból is bárki komoly érdeklődő meghallgathatja nagy haszonnal. A tanfolyam előadásai a következő tárgyakat fogják felölelni: Az Egyház és a szociális reformok. Egyházunk tanításaival ellentétes eszméramlatok. Katolikus öntudat. Politikai jogok és kötelességek. Szociális munka, mint női hivatás. Társadalmi osztályellentétek. Egészséges családi nevelés. Gazdasági és háziasszonyok helyzete. Keresztény gazdasági összefogás. A közösség értéke, ereje. Egyesületi élet. Munkába bevonni, foglalkoztatni. Szervezési rendezés. Előadás vagy szónoklat. Öltöztetés. Egyedülálló nő életideálja. Izlés és, izléstelen. Társadalmi szokások. Megjelenés öltözködés. Sport, üdülés, egészség. Katolikus karitás. Reméljük, hogy városunkat jellemző kulturális élvezetek iránti érdeklődés a tanfolyammal kapcsolatban is hatalmasan meg fog nyilvánulni, hiszen a témák között mindenki megtalálja mindazt, amire a társadalmi munkában szüksége van. A tanfolyam programját egyházi népeknek, népdalok, népi játékok és táncok tanítása teszi teljessé. Jelentkezni lehet: az Acélgyári iskola igazgatóságánál.

Járásí levante atletikai verseny lesz folyó hó 9-én, vasárnap az SBT C sport telepén.

Árt vajjon a ruhának?

Mi tagadás: a kefélés és dörzsölés semmiképpen sem használ. De nincs is szükség rá. A Persil egyszeri, rövid ideig tartó főzés alatt tökéletesen kioldja a piszkot a fehérneműből. A ruhának pedig nem árt!

Jól jövedelmez a selyemhernyó tenyésztés. Az a körülmény, hogy a kormány az elsőrendű selyemgubó beváltási árát 180 pengőre, a másodrendűt pedig 1 pengőre emelte fel, nagymértékben hozzájárult a selyemhernyótenyésztés terjedéséhez. Az egyesített Győr-Moson vármegyei tenyésztői az első tenyésztésből 16000 a másodikból 5000, a harmadikból 3000 gubót szolgáltatnak be. Az egész Dunántul ezévi gubótermelését 170000 kilogrammra becsülik, amelynek beváltási összege meghaladja a 300 ezer pengőt. A selyemhernyótenyésztés tehát, amellyel néhány évtizeddel ezelőtt csak inkább gyermekek foglalkoztak, ma már sokezer családnak számottevő jövedelmet biztosít.

Színház. E heti jutalomjátékok keretében a „Csavargó lány” és a „Névtelen asszony” került színpadra. Előtte a „János vitéz” és a „Fekete száru cseresznye” volt műsoron. A kitűnő darabok kitűnő előadásait nagy közönség tapsolta végig. Különösen Szokolay Eta, Antal Nusi, Turcsi Gitta, Gyürky Rózi, Szilágyi Lincsi, Daniss Győző, Faluss Ferenc, Radó László, Sugár Jenő aratott nagy sikert. De kijutott az elismerés a szintársulat többi tagjának is, akik legjobb tudásukkal szolgálták ki a közönséget. Ugy halljuk, hogy utolsó előadását a jövő hét péntekén tartja a színház, hogy utána egy évre újból búcsút mondjon városunknak. Amikor ezt közhírré tesszük, egyben felkérjük a város közönségét: segítse, támogassa az utolsó héten a nehéz sorsban élő vidéki magyar színészetet, hogy könnyebbé, elviselhetőbbé tegye ezt a sorsot és búcsú előadásait.

A napi piac drágasága miatt sok a panasz. Az ország kevés helyén tehetik azt a piaci árusok, amit itt Salgótarjánban, ahol mindent megvesz a közönség s ahol szinte egymás kezéből ragadják ki a vásárlók az árut. Csaknem kartellszerűen tartják az árusok a behozott gyümölcs árát, mely a közeli városokban 50—100 százalékkal olcsóbb! Kérjük az illetékeseket: védjék meg a közönséget a lelketlen kizsorázástól!

Teniszütők

olcsó árban
Végh Kálmán
könyvkereskedésében

kaphatók!

468/1939. vh. sz.

Árverési hirdetmény.

Cs. 1971/1936/64. tszéki szám.

Vb. Römer Zoltán csödtömege javára (képv.: dr. Tóth József csödtömeg gondnok) a balassagyarmati kir. törvényszék Cs. 1971/1936/2. sz. végzése folytán leltározott 2195 97 pengő becsértékű alábbi ingóságok butorok, ékszerek, képek, üveg és porcelán dísz tárgyak, követelések Salgótarján m. városban, Menház utca 11. szám alatt 1939. évi július hó 19. napján d. u. fél 2 órakor bíróság elárvereztetnek.

Salgótarján, 1939. évi június hó 29.

Török Gya. s. k.
kir. bírói végrehajtó.

